

Tjeri Koen

NE DOZVOLI MI
DA ODEM

Prevela s francuskog
Gordana Breberina

■ Laguna ■

Naslov originala

Thierry Cohen

J'AURAIS PRÉFÉRÉ VIVRE

Copyright © Editions Plon, 2007

Published by arrangement with Literary „Agence de l'Est“

Translation Copyright © 2011 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Eriku Haimu Bensaidu, mom prijatelju.
Kako bih mu rekao da mi nedostaje.*

*Eleni i Žaku, mojim roditeljima.
Kako bih im rekao da ih volim.*

POGLAVLJE 1

8. maj 2001.

Pilule, viski, trava. Treba da legnem. Znam šta radim. Treba da mislim samo na postupak. Treba da mislim samo na pokrete. Treba da mislim samo na sebe, ovde, u ovoj dnevnoj sobi, na flašu, pilule. Samo ja. Zapušač. Organi za varenje. Treba da otvorim usta, stavim tablete na jezik, prinesem flašu usnama. Progutam. Treba da mislim na postupak. Ni na šta drugo. Ni na tatu, ni na mamu. Naročito ne na njih. Nego na svoje poniženje. Ovde sam samo ja. Ja i moje poniženje. Znam šta radim. Tata i mama će razumeti. Možda. Baš me briga da li će razumeti! Ne... ne treba da mislim na to. Ne treba da mislim ni na koga.

Danas ja odlučujem! Ne želim više ovaj život. On je mučenje, uvreda. Ja odlučujem. I odlučujem da ga odbacim. Ja gospodarim situacijom!

A ako mi ponestane hrabrosti, ako dođem u iskušenje da ustanem, sve prekinem, misliću na nju. Na nju, koja je život i koja me je odbila. Neću misliti na druge, na one koji me vole, nego na nju, koja me ne voli, koja neće da me voli. Neće čak ni da pokuša. Misliću na njenu kožu glatku kao saten, na njene zelene oči, na njen osmeh. Njen osmeh! On je milovanje koje njena lepota nudi onima koji joj se približe. A pretvorio se u bol. Ne, upropastilo me je sve na njoj, povuklo me je u ovaj ambis. Ambis smrti nasuprot ispraznosti mog života. Kakva je razlika?

Bože, kako mi se vrti u glavi. Bože... Zašto se obraćam tebi? Jesi li tu? Jesi li već bio tu? Jesi li čuo moje molitve? Hajde, Bože, obračunajmo se! Kako je jedan milosrdni bog mogao da stvori jedno takvo biće, tako blizu mene, pa da mi ga uskrati? S kojim ciljem? Da bih patio? Pobedio si! Patim. Toliko da više ne želim život. Ponosiš li se sobom? Predajem ti svoju budućnost. Daj je nekom drugom. Pokazuješ mi samo bezdan, zato idem ka njemu.

Ne plašim se.

Treba da mislim samo na postupak. Papirni fišek se još puši. Treba još malo da se ošamutim. Da se udaljim od sebe kako bih se odvojio od nje. Evo, moj um lebdi, ljuljuškaju ga dim i alkohol. Ubrzo ću uzeti pilule. Takav je postupak. Znojim se. Ne plašim se.

Još nekoliko sekundi.

Treba da mislim na nju.

Odlučio sam sve da joj kažem. Danas, na svoj dvadeseti rođendan. Da se oslobodim sumnji. Da konačno saznam. Pripremio sam se... Ali zar je trebalo da se pripremam? Imao sam toliko reči za nju. Ali ona me nije saslušala, nije htela da razume. Govorio sam joj o našoj ljubavi iz detinjstva. O početku priče.

– Ali imali smo devet godina, Žeremi! – odgovorila je smešeći se.

Deset godina. Deset godina i nije tako malo. Bio sam ludo zaljubljen. I ona je mene volela.

Za nju je to bila obična dečja igra, nekoliko bezazlenih poljubaca, nežno druženje, ljupka melodija. Daleka izbleдела uspomena.

Za mene, to je bio početak života. Topla svetlost pre svetlosti onog leta koje nas je razdvojilo.

– Postali smo prijatelji. Čak sam ti se poveravala!

Uloga koju sam svih tih godina morao da igram iz očaja kako bih bio pored nje. Morao sam da gledam sve one folirante kako koriste svoju lepotu, svoj fizički izgled. Toliko je želela da se dopadne drugima. Zato sam se udaljio. Pokušao sam da je zaboravim. Uzalud. Bol, nada. Gušio sam se.

To je moralo da prestane. Na moj dvadeseti rođendan. Poput ultimatumama koji postavljamo sebi da bi čekanje postalo podnošljivo.

Izjaviću joj ljubav, pokušaću da je ubedim. Reči poput bisera oko rane, koji su s vremenom poprimili sedefasti sjaj.

Video sam da je zadrhtala, dirnuta onim što sam rekao. Bila je moja nekoliko sekundi. Ili sam to umislio?

On se pojavio i sve se preokrenulo.

– Ovo je Igo. Moj verenik.

Te reči su mi sledile um. Bol, moj drugar koji je zauzeo busiju negde između mog srca i trbuha, iznenada se probudio, jači nego ikada. To je bilo poput poslednjeg, odvažnog napada pre sigurne smrti.

Ona je moja. Ona je za mene. Ona je moja!

To sam mislio tako snažno da su moja usta to viknula.

Udario me je. Pao sam kao neki jadnik. Zadržala ga je. Nežnost u njenim očima, sažaljenje u njenim ustima.

– Volim ga. Ne volim tebe, Žeremi. Nikada te nisam volela! Nikada te neću voleti! Žao mi je.

Reči koje treba da smire njegovu žestinu, ubiju moju ljubav. Pljuvanje po mom srcu.

I oni su otišli.

I sve je stalo.

Popušio sam džoint. Legao sam, sa tabletama u jednoj i flašom u drugoj ruci. Jedini izlaz.

Vidimo se uskoro, Bože! Obračunaćemo se! Moraćeš da objasniš! Neću prihvatiti izvinjenje. Mogao si ovde da se iskupiš. Šta si za mene pripremio tamo gore ako je moj pakao bio ovde? Hoću li morati da izađem pred tvoj sud

da bih odgovarao za svoj greh? Ne prihvataš samoubistvo, odbacuješ one koji se ubiju? Pa ti si mene odbacio za života. Ti ćeš morati da odgovaraš za moj postupak!

U Žeremijevom umu pokuljaše slike, poslednje žeravice umiruće vatre. Roditelji su gledali kako odlazi. Majka mu, plačući, mahnu rukom. Otac ga hladno odmeri. A onda se pojavi neka devojčica i uvuče između njih dvoje. Njegova sestra je ponovo zauzela svoje mesto. On zajeca. Ima strašnog protivnika! Treba da bude brz, da neutrališe taj stari bol ili da ga preokrene u svoju korist. Zar on ne olakšava njegov postupak?

Stavi pilule na jezik i otpi gutljaj viskija.

Hladan dah mu se uvuče pod kožu. Dovoljno hladan i snažan da ugasi njegovih dvadeset godina života. Učini mu se da čuje neki glas. Viktorijin? I ono što mu je šaputao taj glas, tako dalek, iscrta osmeh na njegovom skamenjenom licu.

„Srećan rođendan, Žeremi!“

POGLAVLJE 2

Probudi ga svetlo. Obavijala ga je prijatna toplota. Lepo se osećao.

Pre nego što je umro, njegova poslednja misao odnosila se na onaj svet, nadao se da ide ka nečem boljem, da će pronaći odgovor.

I sada mu je blaga svetlost lizala kapke.

„Mrtav sam i završavam prelazak. Nastaviću i stići ću na drugu stranu, otkriću jako svetlo, istinu. I možda ću shvatiti smisao svog života.“

Sačeka malo, vrebajući pokret koji će ga poneti ka toj svetlosti. Ali ne približi joj se.

Oseti nešto poput milovanja po stomaku i taj osećaj ga iznenadi. Onda postade svestan težine svoga tela i učini mu se da čuje otkucaje svoga srca.

Izbezumi ga jedna pomisao: još nije mrtav!

Pokuša da otvori oči i vatra ga zaslepi.

Zamagljen vid. A onda se nešto pomeri.

On zadrhta.

Obrisi, senke i boje postepeno se izoštriše: kestenjasta kosa, žensko lice.

„Nemoguće! Sanjam! U bunilu sam zbog smrti! To lice... Ovo je besmisleno!“

Viktorija ga je posmatrala smeškajući se, brade oslonjene na duge, isprepletane šake, položene na njegov stomak.

Žeremi se skameni, kao da ga je taj neverovatni prizor hipnotisao.

– Jesi li se konačno probudio? – upita ga blago.

„Viktorijino lice. Viktorijino milovanje. A sada i njen glas.“

– Hajde, lenčugo! Mrdni se!

Viktorijini prsti ga pomilovaše po grudima.

„Ona je tu, kraj mene. Gleda me, obraća mi se...“

– Hoćeš li već jednom da se probudiš ili da ustanem?

On pokuša da se pomeri i, na svoje iznenađenje, uspe da pruži ruku ka Viktorijinoj šaci, dotaknu je.

„Je l' ovo san, varka ili uobrazilja? Čije je ovo delo? Boga? Đavola?“

Bio je razapet između straha i razdraganosti. Želeo je da viče, plače, smeje se.

Odluči da uživa u tom trenutku tako što će popustiti pred halucinacijom koju mu smrt poklanja.

Mlada žena se privi uz njega. Imao je utisak da je njena koža svila koja leprša po njegovom telu. Osećaj je bio još

prijatniji nego u njegovim snovima. Kad se Viktorijino lice nađe na nekoliko centimetara od njegovog, on gotovo ukrsti oči da bi se divio svakom detalju. Njenim krupnim zelenim očima, dugim trepavicama i ustima koja su se sada približavala njegovim.

Toliko je puta sanjao kako je steže u zagrljaj.

Ona ga nežno poljubi i on se prepusti tom prijatnom bunilu.

„Kakve ima veze da li je ovaj trenutak stvaran ili ne. Ja ga proživljavam!“

– Dobro, zar ne bi mogao da budeš malo uverljiviji? – pobuni se ona. – Da možda gospodin nema pravo da ništa ne radi zato što mu je rođendan!

Rođendan? On pretrnu. Šta ovo znači? Da li je smrt poštovala ultimatum koji je život odbacio? Ili se na dnu ambisa vreme i ništavilo sudaraju, spajaju kako bi mu priuštili poslednju radost. Reši da iskoristi taj trenutak, da u potpunosti proživi to bunilo pre nego što okonča putovanje.

Ona se pribi uz njega i imao je utisak da se njena koža utapa u njega.

Nije se usuđivao da se pomeri.

– Zagrlj me, pobogu! – brecnu se ona. – Lenčugo!

Podiže glavu i vragolasto ga pogleda.

– Zar nećeš poklon?

Onda spusti poljubac na njegove usne i Žeremi oseti ukus njenih usta. Činilo mu se da je pijan, da ga uljuljkuje priviđenje koje maltene ima odlike jave.

– Ugasiću svetlo – prošaputa ona.

„Ne mrak! Ne već! Tama će nas progutati, odneće Viktoriju, a mene će odvući na kraj mog putovanja! I ovaj predah, tako čudesan, biće završen!“

Svetlost nestade, ali Viktorijino telo ostade pored njega.

– Hej, prejako me stežeš. Ne mogu da mrdnem – reče ona veselim i blagim glasom.

Viktorija je i dalje bila pored njega.

Žeremi ju je držao za ruku. Uplašio se da je ovo uživanje završni čin njegovog sna. Toliki drugi završili su se isto tako. Nije se pomerao, plašio se trenutka kada će morati da je napusti i konačno umre.

Viktorija spusti bradu na njegove grudi i prošaputa:

– Znaš, to je donekle glupo, ali ne mogu da ne pomislim kako si pre godinu dana... hteo da umreš. Zbog mene.

Sedeći smeten na krevetu, pokušavao je da dà smisao Viktorijinim rečima.

„Prošlo je godinu dana? Moj rođendan? Mi smo živi? Zašto se ne sećam te godine?“

Um mu je tonuo pod naletom suludih pitanja, nedovršenih misli, apsurdnih odgovora i pretpostavki.

Besmislenost situacije postade nepodnošljiva i on ustade. Nervozno se protrlja po potiljku, pokušavajući da done-se odluku.

Čuo je kako Viktorija pevuši *Himnu ljubavi* ispod tuša. Osmotri sobu. Bila je to neka svetla prostorija, u beloj i krem boji, uređena u modernom, prilično hladnom stilu, ali prijatna zbog pojedinih predmeta. Prepoznao je neke od njih. Klub-fotelju koju su mu poklonili roditelji, lampu sa crvenim abažurrom kupljenu od jednog mladog dizajnera, dva jastuka jarkih boja.

Priđe prozoru i razmaknu debele zavese. Zrak svetlosti pade na krevet i otkri čestice prašine koje su lebdele u vazduhu. Napolju su prolaznici, vozila i zvuci činili prilično banalan ulični prizor.

Ponovo osmotri sobu koju je obasjavala dnevna svetlost i ugleda elektronski kalendar na zidu. Na njemu je bila slika Esauire, njegovog rodnog grada. Bele i plave kuće, sunčeva svetlost, drveće što se povija na vetru. Priđe kako bi pročitao datum koji su pokazivale fluorescentne diode: 8. maj 2002.

On je izvršio samoubistvo 8. maja 2001.

Skrhan, sede u naslonjač, piljeći i dalje u kalendar.

Da ne bi podlegao ludilu koje ga je obuzimalo, natera sebe da se smiri. Morao je da razmisli i razmotri sve pretpostavke. Ako je mrtav, možda je u nekoj vrsti raja gde mu je svakog dana rođendan. Ili je u paklu i osuđen je da stalno iznova proživljava taj san, uvek na isti dan. A ako je živ, znači da nije uspeo da se ubije i da je izgubio pamćenje... Ne seća se samo jedne godine.

Viktorija se pojavi na vratima kupatila, u belom ogrtaču, kose umotane u peškir, rumenih obraza, nasmejana. Ljubav njegovog života bila je pored njega.

– Šta to izvodiš pred tim kalendarom? Proveravaš datum? Pa da, stvarno ti je rođendan! Zašto bih se inače maločas bacila na tebe? To ti je bio poklon! – našali se ona.

A onda, primetivši Žeremijev ozbiljan izraz lica, nabra obrve:

– Ma šta ti je danas? Zašto praviš takvu facu? Zbilja si čudan od jutros.

Šokiran, odluči da je ispita.

– Ja...

Prvi put je progovorio otkako se probudio i iznenadi ga sopstveni glas.

Zastade i pusti da mu u umu odjekne gotovo robusna zvonkost tog glasa.

– Šta? – znatiželjno je nagla glavu.

Dvourumio se. Šta je mogao da joj kaže? Ako sve ovo nije varka, zašto bi joj otkrio svoju smetenost?

Ali nije mogao još dugo da ostane nem i pasivan.

– Zaboravio sam...

– Zaboravio si? A šta to, srce? Svoj rođendan? – našali se ona ne nasmešivši se.

Bio je tako ozbiljan, tako napet.

– Šta si to zaboravio, ljubavi? – navaljivala je.

– Sve sam zaboravio – promuca on, prijatno iznenađen Viktorijinom nežnošću. – Ničega se ne sećam. Ne prepoznajem ovaj stan. Ne sećam se šta je bilo juče, prekjuče, niti nakjuče ili pre mesec dana.

Viktorija ga zbudjeno odmeri na tren, a onda slegnu ramenima. Sede na trosed i poče da trlja kosu peškirom.

– Viktorija. (Zadrhta dok je izgovarao njeno ime.) Mi-slim... da imam amneziju.

– Oh, daj prekini! Ti i tvoje neslane šale!

Pognuvši glavu, nastavi žustro da briše dugu kosu.

„Kako da joj kaže? Je li to zbilja neophodno? Na kraju krajeva, bez obzira na to u kom sam svetu, ukoliko postoje sadašnjost i budućnost, one su veličanstvene zato što je ona kraj mene! Zašto bih se onda brinuo zbog prošlosti? Šta je dvanaest meseci u odnosu na večnost?“

Ipak, Žeremi je znao da neće moći da bude potpuno isti ako ne povrati sećanje na tih dvanaest meseci. Morao je da pokuša još jednom.

– Stvarno se ne osećam dobro. Imam glavobolju. I...

Na ovu opasku, Viktorija podiže glavu i blago ga pogleda.

– To je sigurno zbog jučerašnje proslave. S obzirom na to koliko si popio, nije ni čudo!

Žeremi pretrnu.

„Jučerašnja proslava? Mnogo sam popio? Ja mrzim alkohol. Ali što da ne? Pa da, proslavio sam rođendan i napio sam se toliko da sam zaboravio celu jednu godinu.“

Ta pretpostavka je bila iznenađujuća, ali prihvatljiva i umirujuća.

„U tom slučaju, zaista sam živ! I kad prođe mamurluk, vratiće mi se pamćenje!“

– I šta se desilo? – upita, oduševljen tom pomišlju.

Ona je u međuvremenu počela da turpija nokte.

– Pa eto, pravio si gluposti! Stvarno se ne sećaš? – upita ga podsmešljivo.

– Ne.

– Shvatam zašto hoćeš da zaboraviš! Umalo nisi upropastio proslavu. Pričao si masne viceve, izjavio si ljubav Klotildi i malo je falilo da udariš Pjera zato što te je zamolio da učutiš.

Sve je to izgovorila ne podižući glavu, sa smeškom na usnama.

Te reči ga zbuniše. Kako je mogao da uradi tako nešto? Bio je previše stidljiv da bi se tako ponašao. Kako je mogao toliko da se promeni za godinu dana?

– Izjavio sam ljubav Klotildi? A Pjer?

– Ne sekiraj se, nisu ti zamerili. Znam da poblesaviš kad se napiješ. Bila sam ljuta. Dobro, bio ti je rođendan, alkohol i sve to... U svakom slučaju – dodade ona nasmešivši se – tvoja ljubavna izjava upućena Klotildi bila je tako obična u poređenju s onom kojom si mene udostojio pre tačno godinu dana.

– Govoriš o mojoj izjavi u parku? Ali... sigurno sam ti... sigurno sam ti posle toga još nekoliko puta...

Na licu joj se pojavi dobroćudan smešak.

– Da, naravno. Ljubazne reči. Poneka sitna pažnja. Ali ne i prava izjava ljubavi. Ne jedna od onih koje teraju suze na oči...

Ona zastade kao da se priseća tih trenutaka.

– Toliko si me dirnuo da sam naprečac ostavila čoveka koji me je upravo zaprosio da bih ti se bacila u naručje!

Ovo priznanje zbuni Žeremija. Delimično je skinulo veo sa njegovog slučaja i dalo smisao njegovom prisustvu

u toj sobi, ali je otkrivalo i začuđujuću stranu njegovog ponašanja.

On joj priđe i sede pored nje. Uze je za ruke i prinese ih svojim obrazima.

– Znaš, i dalje mogu da ti govorim najlepše stvari svaki dan.

– Ala si ozbiljan! Ljutiš se na mene, mili? – upita ga, namrštivši se.

– Ne, samo me užasno... boli glava.

Ona mu prisloni ruku na čelo.

– Istina je, čudno izgledaš. Bled si kô leš.

Na ove reči, Žeremi zadrhta.

Odluči da progovori. Jedino je ona mogla da mu pomogne.

– Uopšte mi nije dobro. Ne sećam se ničega u vezi sa jučerašnjim danom... ali ni protekle godine. U glavi mi je potpuna praznina.

Ponet priznanjem, ustade i poče da šeta tamo-amo krupnim koracima.

– Znam da to zvuči neverovatno, ali... izgubio sam pamćenje. To je neka neobična amnezija, pošto sam zaboravio samo tu godinu! – nastavi. – Sećam se prethodnih dvadeset godina. Pa čak i nekoliko minuta pre... nego što sam pokušao da se...

Skamenjena nasred dnevne sobe, Viktorija ga je zabrinuto posmatrala.

– Je l' se ti to šališ?

– Uopšte se ne šalim.

Viktorijino lice je bilo ozbiljno.

– Možda je to zbog alkohola? – reče ona neubedljivo.

– Možda.

Ćutke su se gledali nekoliko dugih sekundi.

– Setila sam se! To je zbog onog udarca! – uzviknu Viktorija. – Juče sam pokušala da te smestim u krevet, ali si se opirao i pao si! Tresnuo si glavom o ivicu kreveta. Rekao si mi da si dobro, ali si imao ogromnu čvorugu na glavi. Zaspao si i ja sam pomislila da nije ništa strašno. Ali udarac je ipak bio snažan. Trebalo je da te odvedem u bolnicu!

Ovo objašnjenje umiri Žeremija. On prođe rukom kroz kosu i zbilja oseti ispupčenje na desnoj strani glave. Odmah mu pade kamen sa srca. Fizički uzrok, udarac... Konačno je neki konkretan događaj bar malo razjasnio situaciju.

Ona ga uhvati za mišicu, onako kako se vode starije osobe, da bi ga oprezno posadila na rub kreveta. To što je bila zbunjena, zabrinuta, učvršćivalo ga je u uverenju da je živ. Živ, ali bolestan. A Viktorija je kraj njega i voli ga.

Pošto mu je laknulo, Žeremi požele da vrisne od radosti.

– Čega se tačno sećaš? – upita ga Viktorija.

– Baš ničega.

– Sećaš li se kad smo prvi put vodili ljubav? – upita ona vragolastog izraza lica.

– Za mene je to bilo maločas.

Ona razrogači oči.

– Sećaš li se ovog stana? – nastavi.

– Prvi put ga vidim.

– Sve je to tako suludo!

Ona mu se obrati blažim glasom, kao nekom bolesniku.

– Napregni se. Sećaš li se buđenja u bolnici pošto si pokušao... i oporavka u mom stanu?

– Ne. Sećam se jedino svog samoubistva, a onda tebe i mene ovog jutra. Ničega između toga.

– Neverovatno! Hoćeš da kažeš da me tek sad otkrivaš? Kao da si upravo saznao da smo ti i ja...

– Da.

– To je suludo! – uzviknu ona.

Onda duboko udahnu i ustade odlučnog izraza lica.

– Dobro, nema razloga za brigu. Ta amnezija je prolazna!

– Prolazna i selektivna?

– Šta mi znamo o amneziji? – odvrati ona zaputivši se ka telefonu. – Pozvaću Pjera da pođe s nama u bolnicu. Prijaće ti da tvoj najbolji prijatelj bude kraj tebe.

Stajali su pored njegovog kreveta. Žeremi je već ranije video Pjera. Pripadao je Viktorijinom društvu, onom iz gimnazijskih dana. Žeremi je tada poznao sve njene drugove i razvrstao ih je po stepenu opasnosti. Mrzeo je najlepše momke i najveće šarmere. Neki nisu imali posebne fizičke adute, ali su predstavljali pretnju zbog svoje naravi. Viktorija je bila dovoljno osetljiva da padne na jak i jedinstven karakter. Neki su pripadali njenom društvu zato što su bili duhoviti i ljubazni. Pjer se nalazio negde između druge i treće kategorije. Bio je neka vrsta Vudija Alena. Ljubazan, sjajan tip, inteligentnog pogleda, retke kose i običnih crta lica. Žeremi je često viđao njegovu krhku i

pogurenu siluetu kako prati Viktoriju kad bi uveče negde izašla. Ponekad bi ga čak uhvatila za ruku i zavelo mu je zbog toga, mada mu je istovremeno bio zahvalan što se, kako se nadao, brine o njoj ne rukovodeći se ličnim interesima.

Žeremi se pitao kada je i kako Pjer postao njegov prijatelj. Čudilo ga je njegovo prisustvo. Bilo mu je neprijatno zbog predusretljivosti i brige koju je ovaj pokazivao.

Pjer se naže nad Žeremija.

– E pa, druže, znam da ne voliš da pričaš o tome i to s razlogom.

Viktorija ga je usplahireno gledala, grizući usne.

– Sećaš li se ove bolnice? Viktorija te je dovela ovamo pre godinu dana. Bio si u groznom stanju. Flaša viskija i povelika količina pilula... Bio si u komi.

– Opet ti kažem da se ne sećam – odgovori Žeremi ljutito.

– Sranje – uzdahnu Pjer. – Dobro, čega se poslednjeg sećaš?

– Flaše, džointa, pilula, moje dnevne sobe...

– A pre toga? Sećaš li se svog života pre pokušaja...?

– Da, svega.

– Ali se ne sećaš ničega posle toga?

– Ničega. To sam ti ponovio najmanje deset puta.

– Izvini. Sigurno te gnjavim – uzdahnu Pjer i sede na rub kreveta. – Budimo optimisti: analize nisu pokazale ništa zabrinjavajuće! Razume se, lekar ne želi da rizikuje. Govori o „verovatnim psihosomatskim uzrocima“. Biće

da je pokušaj samoubistva uzrok svega. Mislio sam da on za tebe ne predstavlja problem. Nikada ga nisi pominjao.

– To je tačno – reče Viktorija – ali upravo zato što to jeste bio problem.

– Ono što čudi, to je selektivni aspekt te amnezije.

Pjer zastade.

– Ti mene zapravo... ne poznaješ! – dodade.

– Samo iz viđenja, iz gimnazije.

– Iz viđenja! – ponovi Pjer. – Mene, svog najboljeg prijatelja! Bdeo sam nad tobom dok si se oporavljao, dovodio te kući u jednom komadu svaki put kad bi se uletvio... a ti me poznaješ... samo iz viđenja!

– Žao mi je...

Pjerovo prisustvo je iritiralo Žeremija. Nervirala su ga njegova pitanja i njegova srdačnost. Sada je želeo da bude sâm sa Viktorijom, da razgovara s njom, zagrlji je.

– Možeš li da nas ostaviš same, Pjer? – upita Žeremi osorno.

Ovaj iznenađeno podiže glavu.

– Naravno – odgovori nastojeći da prikrije nelagodnost.

A onda, obrativši se Viktoriji, dodade:

– Ne libi se da me pozoveš ako ima nešto novo. Nemoj da me ostaviš bez vesti.

Ova poslednja rečenica dirnu Žeremija. On mu pruži ruku. Pjer je prihvati, nagnu se i poljubi ga u obraz.

– Kad si normalan, nas dvojica se ljubimo.

Žeremi, kome je bilo neprijatno zbog te prisnosti, stegnu mu ruku malo jače.

Kad je Pjer izašao, Viktorija sede pored Žeremija i pomilova ga po licu. Ponovo ga preplavi sreća.

– Tako dakle, gospodin me se ne seća?

– Da bi to bilo tačno, morao bih da zaboravim prvih dvadeset godina svog života. Ali ne sećam se ničega što smo zajedno proživeli. Dakle, kada te vidim tu, kraj sebe, to mi deluje... gotovo natprirodno. Možda bi mi pomoglo kad bi mi ispričala šta se desilo za ovih godinu dana?

– Malo mi je blesavo da ti pričam šta smo MI nedavno proživeli. Ali dobro, potruđiću se.

Ona leže pored njega, uze ga za ruku i zagleda se u tavanicu.

– Prekini me ako se nečega setiš – prošaputa. – Sve je počelo onom svađom sa Igoom, mojim... verenikom, pošto si mi rekao da me voliš. Ležao si na zemlji, a on je bio van sebe od besa. Drao se, vređao te, rugao ti se i ja sam počela da te branim. Bila sam ogorčena zato što je tako grub. Ton se zaoštrio i on mi je svašta rekao. Čak me je optužio da sam te zavela. Znaš, bio je vrlo prek. Bojala sam se njegovih naglih promena raspoloženja. Ipak sam mu rekla da me je duboko dirnula tvoja izjava ljubavi.

Ona se nasmeja.

– Iznervirao se i izgovorio gomilu gadosti. Tada sam shvatila da nikada ne bih mogla da živim sa nekim ko je tako... prost. Nisam bila istinski zaljubljena u njega. Bio je prilično lep tip. Jedan od onih kojima se sve devojkice dive. To je glupo, ali ja sam bila veoma ponosna što je odabrao mene. Tada sam bila takva...